

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Confessio Fidei Exhibita Invictiss. Imp. Carolo V. Caesari
Avg. in Comicijs Augustæ. Anno M. D. XXX.**

Melanchthon, Philipp

Augsburg, 1535

VD16 C 4710

Qvod Remissionem Peccatorum Sola Fide In Christum consequamur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34184

autem opinionem meriti. Non excludimus uerbum aut sacramenta, ut calumniantur aduersarij. Diximus enim supra fidem ex uerbo concipi. Ac multo maxime ornamus ministerium uerbi. Dilectio etiam & opera sequi fidem debent, quare non sic excluduntur, ne sequantur, sed fiducia meriti, dilectionis aut operum in iustificatione excluditur. Idque perspicue ostendemus.

QVOD REMISSIONEM PECCATORVM SOLA FIDE IN
Christum consequamur.

Fateri etiam aduersarios existimamus, quod in iustificatione primum necessaria sit remissio peccatorum. Omnes enim sub peccato sumus. Quare sic argumentamur.

Cōsequi remissionem peccatorum, est iustificari, iuxta illud. Beati quorum remissæ sunt iniquitates.

Sola fide in Christum, non per dilectionem, non propter dilectionem aut opera, consequimur remissionem peccatorum, etsi dilectio sequitur fidem.

Igitur sola fide iustificamur, intelligendo iustificationem, ex iniusto iustum effici, seu regenerari.

Minor ita facile poterit declarari, si sciamus, quomodo fiat remissio peccatorum. Aduersarij frigidissime disputant, Vtrum sint una mutatio remissio peccatorum, & infusio gratiæ. Ociosi homines quid dicerent, non habebant. In remissione peccatorum oportet in cordibus uinci terrores peccati, & mortis æternæ, sicut Paulus testatur. 1. Corinth. 15. Aculeus mortis peccatum est. Potentia uero peccati lex. Gratia autem Deo, qui dat nobis uictoriam per Dominum nostrum Iesum Christum, id est peccatum per terra facit conscientias. Id fit per legem, quæ ostendit iram Dei aduersus peccatum, sed uincimus per Christum. Quomodo

1. Cor. 15.

do: fide, cum erigimus nos fiducia promissæ misericordiæ propter Christum. Sic igitur probamus minorem. Ira Dei non potest placari, si opponamus nostra opera, quia Christus propitiatus est propitiator, ut propter ipsum fiat nobis placatus pater. Christus autem non apprehenditur tanquam mediator, nisi fide. Igitur sola fide consequimur remissionem peccatorum, cum erigimus corda fiducia misericordiæ propter Christum promissæ.

Item, Paulus Roma. 5. ait, Per ipsum habemus accessum ad Patrem, & addit, per fidem. Sic igitur reconciliamur patri, & accipimus remissionem peccatorum, quando erigimur fiducia promissæ misericordiæ propter Christum. Aduersarij Christum ita intelligunt mediatorem & propitiatorē esse, quia meruerit habitum dilectionis, non iubent nunc eo uti mediatore, sed profus sepulto Christo, fingunt nos habere accessum per propria opera, & per hæc habitum illum mereri, & postea dilectione habere pacem conscientiæ. An non est hoc profus sepelire Christum, & totam fidei doctrinam tollere? Paulus contra docet nos habere accessum, hoc est, pacem per Christum, Et ut ostenderet quomodo id fiat, addit q̄ per fidem habeamus accessum. Fide igitur propter Christum accipimus remissionem peccatorum. Non possumus iræ Dei opponere nostram dilectionem, & opera nostra.

Secundo. Certum est peccata remitti propter propitiatorē Christum. Roma. 3. Quem posuit Deus propitiatorem. Addit autem Paulus per fidem. Itaq; nobis prodest hic propitiator, cū fide apprehendimus promissam in eo misericordiam, & opponimus eam iræ ac iudicio Dei. Et in eandem sententiam scriptum est ad Ebreos. 4. Habentes Pontificem &c. accedamus cum fiducia. Iubet enim accedere ad Deum, non fiducia nostrorum meritorum, sed fiducia Pontificis Christi, requirit igitur fidem.

Tertio. Petrus in Actis Cap. x. Huic omnes prophetae testimonium perhibent, remissionem peccatorum accipere per

nomen eius omnes qui credunt in eum. Quomodo potuit claritas dicere: Remissionem peccatorum accipimus, inquit, per nomen eius, hoc est, propter eum, ergo non propter nostra merita, non propter nostram contritionem, attritionem, dilectionem, cultus opera. Et addit, cum credimus in eum. Requirit igitur fidem, Neque enim possumus apprehendere nomen Christi nisi fide. Præterea allegat consensum omnium Prophetarum. Hoc uere est allegare Ecclesiæ autoritatem, sed de hoc loco infra de pœnitentiâ rursus dicendum erit.

Quarto. Remissio peccatorum est res promissa propter Christum. Igitur non potest accipi, nisi sola fide. Nam promissio accipi non potest, nisi sola fide. Roma. 4. Ideo ex fide, ut sit firma promissio, secundum gratiam, quasi dicat, Si penderet res ex meritis nostris, incerta & inutilis esset promissio, quia nunquam constituere possemus, quando satis meriti essemus. Idque facile intelligere queunt peritæ conscientiæ. Ideo Paulus ait. Galat. 3. Conclufit Deus omnia sub peccatum, ut promissio ex fide Iesu Christi detur credentibus. Hic detrahit meritum nobis, quia dicit omnes reos esse, & conclusos sub peccatum, deinde addit promissionem, uidelicet, remissionis peccatorum, & iustificationis dari, & addit quomodo accipi promissio possit, uidelicet, fide. Atque hæc ratio sumpta ex natura promissionis apud Paulum præcipua est, & sæpe repetitur. Neque excogitari, neque fingi, quidquam potest, quo hoc Pauli argumentum euertere queat. Proinde non paciantur se bonæ mentes depelli ab hac sententiâ, quæ tantum fide accipiamus remissionem propter Christum, In hac habent certam & firmam consolationem aduersus peccati terrores, & aduersus æternam mortem, & aduersus omnes portas inferorum.

Cum autem sola fide accipiamus remissionem peccatorum & reconciliationem propter Christum, sola fides iustificat, quia reconciliati reputantur iusti & filij Dei, non propter suam munditiam, sed per misericordiam propter Christum, si tamen hanc
miseris

Rom. 2.

Galat. 3.

miseri cordiam fide apprehendant. Ideoque scriptura testatur quod fide iusti reputemur. Adhuciemus igitur testimonia que clare pronunciant, quod fides sit ipsa iustitia, qua coram deo iusti reputamur uidelicet non, quia sit opus per sese dignum, sed quia accipit promissionem, qua deus pollicitus est, quod propter Christum uelit propius esse credentibus in eum, seu quia sentit, quod Christus sit nobis factus a deo, sapientia, iustitia, sanctificatio, & redemptio.

Paulus in epistola ad Romanos precipue de hoc loco disputat, & proponit, quod gratis iustificemur fide, credentes nobis deum placatum propter Christum. Et hanc propositionem capite tertio, quae statum uniuersae disputationis continet, tradit. Arbitramur hominem fide iustificari, non ex operibus legis. Hic aduersarij interpretantur ceremonias Leuiticas. At Paulus non tantum de ceremonijs loquitur, sed de tota lege. Allegat enim infra ex Decalogo. Non concupisces. Et si opera moralia mererentur remissionem peccatorum, & iustificationem, etiam nihil opus esset Christo, & promissione, & ruerent omnia illa, quae Paulus de promissione loquitur. Male etiam scriberet ad Ephesios, gratis nos saluatos esse, & donum dei esse, non ex operibus. Item Paulus allegat Abraham, allegat Dauidem, at hi de circumcisione habuerunt mandatum dei. Itaque si ulla opera iustificabant, necesse erat illa opera tunc cum mandatum haberent, etiam iustificasse. Sed recte docet Augustinus Paulum de tota lege loqui, sicut prolixè *Augustinus?* disputat de spiritu & litera, ubi postremo ait. His igitur confideratis pertractatisque pro uiribus, quas dominus donare dignatur, colligimus non iustificari hominem praecipis bonae uitae, nisi per fidem Iesu Christi.

Et ne putemus temere excidisse Paulo sententiam, quod fides iustificet, longa disputatione munit & confirmat eam in 4. capi. ad *Rom. 2.* Romanos. Et deinde in omnibus epistolis repetit.

Sic ait capite quarto ad Roma. Operanti merces non imputatur secundum gratiam, sed secundum debitum, Ei autem qui

K

DE IUSTIFICATIONE.

non operatur, credit autem in eum qui iustificat impium, reputatur fides eius ad iustitiam. Hic clare dicit fidem ipsam imputari ad iustitiam. Fides igitur est illa res, quam deus pronunciat esse iustitiam, & addit gratis imputari. Et negat posse gratis imputari, si propter opera deberetur. Quare excludit etiam meritum operum moralium. Nam si his deberetur iustificatio coram deo, non imputaretur fides ad iustitiam sine operibus.

Et postea, Dicimus enim quod Abrahamæ imputata est fides ad iustitiam.

Cap. 5. ait, Iustificati ex fide, pacem habemus erga deum, id est, habemus conscientias tranquillas & lætas coram deo.

Roma. 4. Corde creditur ad iustitiam. Hic pronunciat fidem, esse iustitiam cordis.

Ad Galatas 2. Nos in Christo Iesu credimus, ut iustificemur ex fide Christi, & non ex operibus legis.

Ad Ephesios 2. Gratia enim saluati estis per fidem, & hoc non ex uobis, Dei enim donum est, non ex operibus, ne quis gloriatur.

Ioannis 1. Dedit eis potestatem filios dei fieri, his qui credunt in nomine eius, qui non ex sanguinibus, neque ex uoluntate carnis, neque ex uoluntate uiri, sed ex deo nati sunt.

Ioannis tertio. Sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis, ut omnis qui credit in ipsum non pereat.

Item, Non misit deus filium suum in mundum, ut iudices mundum, sed ut saluetur mundus per ipsum. Qui credit in eum, non iudicatur.

Actuum 13. Notum igitur sit uobis uiri fratres, quod per hunc uobis remissio peccatorum annunciat, & ab omnibus quibus non potuistis in lege iustificari, in hoc omnis qui credit, iustificatur. Quomodo potuit clarius de officio Christi, & de iustificatione dici? Lex inquit non iustificabat, Ideo Christus datus est, ut cre-

damus nos propter ipsum iustificari. Aperte detrahit legi iustificationem. Ergo propter Christum iusti reputamur, cum credimus nobis deum placatum esse propter ipsum.

Actuum 4. Hic est lapis qui reprobatus est a uobis ædifican- *Ordo. 2*
tibus, qui factus est in caput anguli. Et non est in aliquo alio sa-
lus. Neque enim aliud nomen est sub cœlo datum hominibus, in
quo oporteat nos saluos fieri. Nomen autem Christi tantum fi-
de apprehenditur. Igitur fiducia nominis Christi, non fiducia no- *Nomen 1°*
strorum operum saluamur. Nomen enim hic significat causam,
quæ allegatur propter quam contingit salus. Et allegare nomen
Christi, est confidere nomine Christi, tanquam causa, seu precio,
propter quod saluamur.

Actuum 15. Fide purificans corda eorum. Quare fides illa
de qua loquuntur apostoli, non est ociosa notitia, sed res accipiēs
spiritum sanctum, & iustificans nos.

Abacuc primo. Iustus ex fide uiuet. Hic primum dicit homi- *Abac. 1°*
nes fide esse iustos, qua credunt deum propitium esse, & addit, quod
eadem fides uiuificet, quia hæc fides parit in corde pacem & gau-
dium, & uitam æternam.

Esaïæ 53. Notitia eius iustificabit multos. Quid est autē no- *Esaï. 53°*
titia Christi, nisi nosse beneficia Christi, promissiones, quas per
Euangelium sparsit in mundum: Et hæc beneficia nosse, proprie
& uere est credere in Christum, credere quod quæ promisit deus pro-
pter Christum, certo præstet.

Sed plena est scriptura talibus testimonijs, quia alibi legem,
alibi promissiones de Christo, & de remissione peccatorum, & de
gratuita acceptatione propter Christum tradit. Extant et apud S.
Patres sparsim similia testimonia. Ambrosius enim inquit in E- *Ambrosius*
pistola ad Ireneum quendam. Subditus autem mundus eo per
legem factus est, quia ex præscripto legis omnes cōueniuntur, &
ex operibus legis nemo iustificatur, id est, quia per legem pecca-
tum cognoscitur, sed culpa nō relaxatur. Videbatur lex nocuisse,

DE IUSTIFICATIONE.

quæ omnes fecerat peccatores, sed ueniens dominus Iesus peccatum omnibus quod nemo poterat euitare, donauit, & chirographum nostrum sui sanguinis effusione deleuit. Hoc est quod ait, Abundauit peccatum per legem, superabundauit autem gratia per Iesum. Quia postquam totus mundus subditus factus est, totius mundi peccatū abstulit, sicut testificatus est Ioannes dicens. Ecce agnus dei, ecce qui tollit peccatū mundi. Et ideo nemo gloriatur in operibus, quia nemo factis suis iustificatur. Sed qui iustus est, donatū habet, quia post lauacrum iustificatus est. Fides ergo est, quæ liberat per sanguinē Christi, quia beatus ille cui peccatum remittitur, & uenia donatur. Hæc sunt Ambrosij uerba, quæ aperte patrocinantur nostræ sententiæ, detrahīt operibus iustificationem, & tribuit fidei, quæ liberet per sanguinē Christi. Conferantur in unum acerū Sententiarij omnes, qui magnificis titulis ornantur. Nam alij uocantur angelici, alij subtiles, alij irrefragabiles. Omnes isti lecti & relecti non tantū conferent ad intelligendum Paulum, quantum confert hæc una Ambrosij sentētia.

Sententiarij

Augustinij

In eandem sententiā multa cōtra Pelagianos scribit Augustinus, de spiritu & litera sic ait. Ideo quippe proponitur iustitia legis, quod qui fecerit eam, uiuet in illa, ut cum quisq; infirmitatē suam cognouerit, non per suas uires, neq; per literam ipsius legis, quod fieri non potest, sed per fidem concilians iustificatorem, perueniat, & faciat, & uiuat in ea. Opus rectum quod qui fecerit, uiuet in eo, nō sit, nisi in iustificato. Iustificatio autem ex fide impetratur. Hic clare dicit iustificatorem fide conciliari, & iustificationem fide impetrari. Et paulo post. Ex lege timemus deum, ex fide speramus in deum, sed timentibus pœnam absconditur gratia, sub quo timore anima laborans &c. per fidem cōfugiat ad misericordiam dei, ut det quod iubet. Hic docet lege terri corda, fide autem consolationem capere, & docet prius fide apprehendere misericordiam, quam legem facere conemur. Recitabimus paulo post, & alia quædam.

Profecto mirum est aduersarios tot locis scripturæ nihil mo-
 ueri, quæ aperte tribuunt iustificationem fidei, & quidem detra-
 hunt operibus. Num frustra existimant toties idem repeti? Num
 arbitrantur excidisse spiritui sancto non animaduertenti has uo-
 ces? Sed excogitauerunt etiam cauillum quo eludunt, dicunt de
 fide formata accipi debere, hoc est, non tribuunt fidei iustificatio-
 nem, nisi propter dilectionem, imo prorsus non tribuunt fidei ius-
 tificationem, sed tantum dilectioni, quia somniant fidem posse
 stare cum peccato mortali. Quorsum hoc pertinet, nisi ut promissio-
 nem iterum aboleant, & redeant ad legem. Si fides accipit remissionem peccatorum propter dilectionem, semper erit incerta remissio peccatorum, quia nunquam diligimus tantum, quantum debemus, imo non diligimus, nisi certo statuamur corda, quæ donata sit nobis remissio peccatorum. Ita aduersarij dum requirunt fiduciam propriæ dilectionis in remissione peccatorum & iustificatione, Euangelium de gratuita remissione peccatorum prorsus abolent, cum tamen dilectionem illam neque præstent, neque intelligant, nisi credant gratis accipi remissionem peccatorum.

Nos quoque dicimus, quæ dilectio fidem sequi debeat, sicut & Paulus ait, In Christo Iesu neque circumcisio aliquid ualet, neque præputium, sed fides per dilectionem efficax. Neque tamen ideo sentiendum est, quæ fiducia huius dilectionis, aut propter hanc dilectionem accipiamus remissionem peccatorum & reconciliationem, sicut neque accipimus remissionem peccatorum propter alia opera sequentia. Sed sola fide & quidem fide proprie dicta accipitur remissio peccatorum, quia promissio non potest accipi nisi fide. Est autem fides proprie dicta, quæ assentitur promissioni, de hac fide loquitur scriptura. Et quia accipit remissionem peccatorum, & reconciliat nos Deo, prius hac fide iusti reputamur propter Christum, quam diligimus, ac legem facimus, & si necessario sequitur dilectio. Neque uero hæc fides est ociosa notitia, nec potest stare cum peccato mortali, sed est opus spiritus sancti, quo liberamur a morte

DE DILECTIONE ET

re, quo eriguntur & uiuificantur perterrefactæ mentes. Et quia sola hæc fides accipit remissionem peccatorum, & reddit nos acceptos Deo, & reddit conscientias pacatas ac tranquillas, rectius uocari gratia gratum faciens poterat, quam effectus sequens, uis delictet dilectio.

Hactenus satis copiose ostendimus & testimonijs scripturæ, & argumentis ex scriptura sumptis, ut res magis fieret perspicua, q̄ sola fide consequimur remissionem peccatorum propter Christū, & q̄ sola fide iustificemur, hoc est, ex iniustis iusti efficiamur, seu regeneremur. Facile autem iudicari potest, quam necessaria sit huius fidei cognitio, quia in hac una conspicitur Christi officium, hac una accipimus Christi beneficia, hæc una affert certam & firmam consolationem pijs mentibus. Et oportet in Ecclesia extare doctrinam ex qua concipiant pijs certam spem salutis. Nā aduersarij infœliciter consulunt hominibus dum iubent dubitare, Vtrum consequantur remissionem peccatorum. Quomodo in morte sustentabunt, se isti, qui de hac fide nihil audiuerunt, qui putant dubitandum esse, Vtrum consequatur remissionem peccatorum. Præterea necesse est retineri in Ecclesia Christi Euangelium, hoc est, promissionem, q̄ gratis propter Christum remittuntur peccata, Id Euangelium penitus abolent, qui de hac fide, de qua loquimur, nihil docēt. At Scholastici ne uerbum quidem de hac fide tradunt. Hos sequuntur aduersarij nostri, & improbāt hanc fidem. Nec uident se totam promissionē gratuitæ remissionis peccatorum, & iustitiæ Christi abolere improbata hac fide.

DE DILECTIONE ET IM- PLETIONE LEGIS.

Hic obijciunt aduersarij. Si uis in uitam ingredi, serua mandata. Item factores legis iustificabuntur, & alia multa similia de lege, & operibus ad quæ priusquam respōdemus dicendū est, quid nos de dilectione, & impletione legis sentiamus. Scriptū